

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tecaj X.

V Ljubljani 26. svečana 1857.

List 9.

ANTON ALOJZI

po Božjim usmiljenji in po milosti svetiga apostolskiga Sedeža

Knezo-škof v Ljubljani itd.

Vsim ljubljanim vernim Ljubljanske škofije

zveličanje in blagoslov v Gospodu!

V pastirskim listu od 17. svečana pretečeniga leta sim vam naznanje dal, de se imajo po željah svetiga Očeta Papeža in svetlīga Cesarja vsi škofje avstrijskiga cesarstva na Dunaji sniti, se med seboj posvetovat, kako de bi se vstave predraziga konkordata po vsih krajih, kar je mogoče, enotno izpeljale. Zakaj cerkev je le ena in edina, pregreta in razsvitljena od eniga Duha; ta njena prečudna edinnost se mora povsod kazati, zatorej tudi v tem delu vesoljne cerkve, za kateriga je bila vstava konkordata sklenjena, očitna in razvidna biti. Drugo nedeljo po velikonoči (6. mal. travna) pretečeniga leta so se škofje tudi res na Dunaji sošli; oči katoliških kristjanov po vsih krajih so bile na ta zbor obrnjene, ker važnost in imenitnost njegoviga namena nobenimu umninu ni bila neznana. Sladka tolažba je bila za moje sercé, vediti, de ste tudi vi, ljubi moji! s pravo keršansko ljubeznijo ta zbor v zvestim spominu imeli.

Odkrito vam povém, de sim tudi to perčakoval od vas, ker sim prepričan, de v resnici ljubite sveto cerkev, svojo duhovno mater. Sej veste, de sveta cerkev je izrastla iz kervi Kristusa nedolžniga Jagnjeta, de je ona domovina zveličanskiga miru, nebeški Jeruzalem, veličastna kraljica zaročena s kraljem večnosti, nevesta obdana z gna-do nebeskiga ženina: kako bi tedej ne bili imeli serčne želje, de bi se draga mati v vsi polnosti nebeške svetlobe pokazala. Ravno to vašo hrepenečo željo spolniti, so si pa zbrani škofje perzadevali. — Gospod Jezus Kristus je začetnik našiga življenja, on je tudi življenje in glava svete cerkve; in ker je njegova volja, de življenje imamo, in sicer v vsi polnosti ga imamo, nam hoče bogastvo tega življenja ravno po svoji cerkvi podelovati. Ravno zato pa so se škofje sošli k združenimu posvetvanju, de bi studencam gnade in življenja, ki so hranjeni v sveti cerkvi, na vse kraje prost in poln tek odperli. — Kristus je prišel, de bi oginj pernesel na zemljo; in kaj želim družiga, pravi on sam od sebe, kakor de se vname? To je oginj svete vere, ki razsvetli zatemnjen um in ogreva serca v ljubezni. De bi ta oginj visoko plamenil prot nebu v čast Božjo, v veselje nebeskih prebivalcev in v zveličanje Jezusovih ovčic, to je bil namen posvetvanja vaših pastirjev, ki so se bili na Dunaji zbrali.

Prav tedej in vse hvale vredno je, de ste, ljubi moji! z otročjo vdanostjo na svoje zbrane dušne očete mislili, ter njih dela s serčnimi molitvami podpirali. Take molitve so Bogu dopadle; upati smete, de so jih angeli nosili pred

tron Očeta, ki svojiga Duha pošilja, vse vnovu stvari in ponovi obličje zemlje. Zdej ko vas v začetku štiridesetdanskiga posta spet s svojo pastirsko besedo v ljubezni pozdravim, se vam za vse te molitve in za vso vašo ljubezin prav perserčno zahvalim. Gotovo noben zdihljaj ni bil pozabljen pred njim, ki da dobriga duha tistim, ki ga prosijo. Veselite se v Gospodu; zakaj nad vsim dobrim, kar se bo iz našiga posvetvanja iztekalo na keršansko družbo, imate tudi vi svoj delež, ker vse to je nekoliko tudi sad vaše molitve; dostikrat Bog ponižni molitvi podeli, kar človeški modrosti in učenosti odrekuj.

Naznaniti vam pa tudi moram, de so sveti Oče Papež, nar viši Pastir cele cerkve, svojo ljubezin in milost preobilno nam skazovali, našim delam s serčnimi molitvami in z vso polnostjo apostolskiga blagoslova pospeh dajali, ter vso obilnost nebeskih darov na nas sklicovali. Vso velikost in širokost svoje očetovske ljubezni do vsih vernih so odkrili v prečastitim pismu, ki so ga zbranim škofam od 17. sušca pretečeniga leta pisali, ter v njem nekatere za časní in večni blagor Kristusove čede važne in imenitne reči s posebno skerblijvostjo v prevdarjanje perporočili. Tú vidite naslednika tistiga, ki ga je Gospod Jezus vprašal: Simon Jonov! me li ljubiš bolj ko leti? Zakaj tú se nam kaže sercé v nar močnejši ljubezni goreče, ktera objame vse, za ktere je Jezus na križi svojo sveto kri prelil. Zvest povelju Gospodovimu: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce“ nar viši Pastir nima imenitniši skerbi, kakor vse ovčice voditi na paše rodovitne zdraviga zveličanskiga nauka in k studencam žive vode, ki se v večno življenje steka: le ena misel ga žene, de se zakladi vere in gnade, ktere je Jezus kakor drago erbsno rodu človeškemu zapustil, čisti in svitli do konca sveta ohranijo za vse, ki hočejo delež imeti v nebeškem kraljestvu.

V mili skerbi za vse sebi zročne duše sveti Oče zbranim škofam perserčno perporočajo, de naj verne z vsimi močmi varujemo zalezovanja in zmot hudobnih ljudi. Pravijo, de jih globoko v serce peče, viditi v zdanjih časih toliko ljudi, ki jim za Boga, za sveto vero nič ni mar, ki živé, kakor de bi nobeniga stvarnika nad zemljo in nad nebam ne spoznali, kakor de bi nobeniga gospoda nad saboj ne imeli, kteri bi njih djanje sodil, dobro plačeval in štrafoval hudo, ki celo na to nič ne mislijo, de bi kake dolžnosti imeli, ktere unkraj sveta sežejo.

Zares kakó bi pogled na tako nespamet ne vsekal boleče rane duši, ki nima želje bolj ognjene, kakor de ljubijo Jezusa vse serca in vsi jeziki poveljujejo njega, ki nas kliče v svojo prečudno luč. Ljubi moji! ako vidite ljudi, ki češenje Božje vnemar pušajo, praznovanju nedelj in zapovedanih praznikov in spolnovanju cerkvenih zapoved se odtegvajo, svoje upanje le na ta svet stavijo, po smerti pa nič ne perčakujejo, nikar se od njih ne dajte premotiti in zapeljati. Naj se tudi s svojim bistrim umam, s svojo učenostjo in omiko še tako ponašajo, objokovanja so vredni in

usmiljenja. Revno je njih spoznanje, njih učenost plitva; še tega, kar jih nar bliže tiče, namreč sami sebe, ne umejo. Ker se v se nikdar ne obernejo, temuč le na to gledajo, kar počutkam služi in poželjenje mika; kako bi spoznali tega, ki je visoko nad njimi in ga nobeno telesno oko ne vidi! Se jim zgodi, kakor sveti apostelj Pavel od nevernikov pravi: „Meseni človek ne ume, kar je duhovniga; — ker so se modre šteli, so nespametni postali“.

Kdor se od poželjenja mesá ne da zapeljati, kdor si od napuha globočine človeške reve ne da zakriti, kako mu je venter lahko spoznati, de ima Gospoda nad seboj, ki ga je z vsigamogočno roko vstvaril, de je dolžan temu Gospodu z vsini svojimi močmi služiti in njegovo voljo spolnovati! Ako povzdigne svoje oči nakviško, mu nebó oznanjuje Božje veličastvo, njegovo lepoto in moč; vsaka zvezda mu kliče, de naj pade na svoje kolena ter časti in po- višuje, kar zamore, velikiga Boga, ki je vse te brezštevne svetove iz nič naredil. Ako se ozre okrog sebe po zemlji in na svoje življenje, mu je vsaka stvar svitlo znamenje ljubezni in dobrotnosti Božje, vse pota in steze so polne njegoviga blagoslova; ne bodo li ti darovi, s katerimi des- nica Stvarnika obsuje človeka, v njem obudili serčne za- hvale in ljubezni do daritelja? Po pravici tedaj pravi sv. apostelj Pavel od nevernikov, de nimajo zgovora, ker to, kar je skritiga v Bogu, se v stvarjenih rečeh vidi in ume, tudi njegova večna moč in bogstvo.

V človekovo serce je tudi zapisana postava, kateri se nihče ne more odtegniti. Kolikorkrat jo človek prestopi, mora bodoče zelo vesti čutiti v svojim sercu. Naj tudi išč strahotaven glas vesti zadušiti in mu uiti, ker od eniga do drugiga posvetniga veselja teče, ga vender ne more za zmirej perpraviti k molčanju, tudi v celim morji zemljiskih slast ne zatopiti. Ko ravno misli v goljivim miru zaspati, se črv vesti spet zbudi, ter ga grize in peče neusmiljeno, mu ne po noči ne po dnevu ne da pokoja, kakor prerok Izaija pravi: „Grešnik nima miru“. Ta glas vesti tedej oznanjuje vsakterimu človeku, de tisti, ki je uno oistro po- stavo v njegovo serce zapisal, je neskončno svet in pravi- čen, ki hudo sovraži in gotovo vselej kaznuje. Bog sam človeku nikakor ne perpusti, de bi si misel nanj popolnoma iz glave zbil; ako nespametn človek noče misliti na Boga kakor preljubiga in usmiljeniga očeta in mu služiti v lju- bezni, mora pa vender misliti nanj kakor ostriga pravičniga sodnika, in se tresti pred njim, v kteriga roke pasti je strašno.

(K. sl.)

Pismo gospoda misijonarja Jožefa Gostnerja.

Iz Koroska, 26. grud. Odkar sim poprejšnje pis- mo pisal, je že veliko Nilove vode doli steklo in se je že maticaj zgodilo, od todi odpraviti se pa nam je pri vsih poskušajah naravnost nemogoče in bo morebiti še dolgo ne- mogeče. Dvakrat me je hotla smert zgrabiti, pa usmiljeni Bog ji je zapovedal, de naj odjenja s svojo koso, ravno ko je bila že terdo namerila, mi glavo odsekati. Pervikrat je bil name nameril krokodil, teršat in velik kakor blod. Šel sim namreč ob vodi se sprehajat, in sim bukye bral, kar se zver proti meni zažene. Zapazil sim pa še o pravim času in sim svoje oko v njegoviga vperl (den Augensteru in den seinigen); tega izdajavski drakon ni mogel prenesti, ki svoj rop le neprevidama in potuhnjeno napada, in je kakor blisk naglo v vodo trešil. Nabijemo dve puši in ru- dečo kapico (tarbuš) obesimo na palico k vodi. Pošast se prav blizo spet iz vode pomoli in prav zvesto tuhta, če je ta rudeča reč človeška glava ali kos rudečiga mesa (oboje mu je namreč vseč), ali bum! in svinčenka mu je ferčala skoz zatilnik. Zmaj se znak zverne in z rumenim delam odzgorej se v vodo potopi, ktera ga je dalje odnesla. Neke dni pozneje so ga dalje doli mertviga ob bregu našli. —

Nekiga lepiga dne me merzlica zgrabi, ki me je nektore dni obiskovala. Jezik, ogledalo želodca, mi je rekel, ako hočem tega telesniga neteka izgnati, de moram želodec očistiti. Izgnal sim tega neteka; prišlo je pa sedem dru- zih, in tako je bil poslednji stan sedemkrat hujši mem per- viga; nasledovala je namreč disenterija v naj višji in naj nevarniši stopnji. Ojster post, zapečena žgana juha in vroča rajževa voda, to me je zopet ozdravilo. In zdaj smo vsi, hvala Bogu! čisto zdravi in zadovoljni, kolikor zamore riba zunaj vode zadovoljna biti.

Doli s Hartuma je prišel gosp. Daninger, ki gre v Evropo, de bi spet enkrat vidil svoje ljudi in svojo doma- čijo. Imel je zraven družih imenitnost tudi slonova zobá za novo spominsko cerkev na Dunaji. Kmal za njim je prišel neki zdravnik, ki je bil skoz 10 mesecev v Hartumu v službi, in je pravil, de prečast. gosp. Mat. Kirchner- ja večkrat merzlica nadlega — mi pa smo tukej kakor z železjem priklenjeni — tukej nam Bog pomagaj! — Ko- roske se nikoli ni toliko ljudstva vidilo, kakor zdaj. Paro- brodi kakor razdraženi sem gori pihajo; jadrilnih ladij vsake verste slehern veter k nam pripodi, ki so napolnjene s kanoni, bombami, pušami, sabljami, svinčenkami, smod- nikam, svincam, šotorji, kónji, živežem in ljudstvom brez števila. Prišli so poslednje dni, njegovo kraljevo veličan- stvo Said paša (Egiptovski), Sofokar paša, Selim paša, Mahmud paša, Izmail paša itd. z več tavžent soldati. . . Sel sim se njegovimu k. veličanstvu Said-pašatu poklonit. Vstopivši sim svoje veselje razodel, de njegovo k. veli- čanstvo s svojo pričujočnostjo Sudan osrečuje in razvese- ljuje (kakor me je bil hišnik naučil). Naletel sim ga bil serčno veseliga; zakaj neki konj ga je bil s svojim čudnim merdanjem v tak smeh pripravil, de se je še zmiraj sme- jal. Presekal mi je kmal besedo, rekoč: Tebi je treba ka- meč in jih od mene hočeš (njegov hišnik, ki nam je bil prav dober, mu je bil že vse naše okolišine dopovedal). Res, k. veličanstvo, sim mu odgovoril, to je naša prepo- nizna prošnja in nar veči dobrota, ki nam jo za zdaj za- moreš skazati. Ali zdaj, je rekel, kakor sam vidiš, jih sam premalo imam. Nato sim se poslovil ter odšel, on pa se je čez konja dalje smejal, de sim ga še dolgo slišal.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Ministerstvo za nauk in bogočastje je v svojim dopisu od 5. t. m. na naznanilo zastran kat. ljud- skih šol od 1. 1855 za šolsko prizadevanje na Krajnskem posebno pohvalo izreklo. To naznanilo, pravi visoki dopis, je prav veselo; z veseljem smo vidili iz njega, de se šol- stvo na Krajnskem ne le z napravo novih duhovnijskih šol zmira- raj bolj razširja, temuč se tudi ob enim v svojim zno- tranjim in zunanjim stanu mnogotero zboljšuje. V imeno- vanim letu ste bili v novo napravljene 2 poglavitni šoli, potlej 7 trivialnih, 15 šol za silo, in 24 nedeljskih učilnic. Učenstvo je pridobilo 7 učnikov *) in 3 pomočnike (pod-

*) Ker o solstvu pisemo, zamoremo tudi solsko opombico častitim bravcam v prevdarek pristaviti. Nekteri so učenika, ki je že tako dosti stisnjen, še bolj stisnili, in pišejo učenik namesto učenik, ker mislijo, de je učenik to kar učenec. Mi te misli ne poterdim, in sicer iz naslednjih razlogov ne: 1. Beseda učenik utedne kje izpeljana biti iz „učen“ kakor ad- jectivum (der die Belehrung schon als Fertigkeit hat), zmed učenih, ker učenik mora tudi sam učen biti (tako tudi prof. Me- telko); le taki zamorejo namreč učeniki biti. Nasproti pravno prilog učen (učni, podučni otroci), iz kteriga učenik izhaja, utedne po lastni jezika pomeniti tudi taciga, ki ima še le učen ali podučevan biti; tedaj bi bil učenik ravno nasprot temu, kar se hoče s stisnjenim učenikam doseči. 2. Ako je pa tudi uče- nik iz učen kakor praviga „particip. pass.“ izpeljan, to nič ne kazi, ker lastnija slovenskiga jezika ima veliko enacih besed, v kterih je pri terpivni (pass.) obliki djaven (activ.) pomen, n. pr.: plačan list, rojen list, Rojenice, zahvaljena pesem, in več enacih. Po misli g. prof. Metelkota (Rezens. z. slov. Wörterb.) tukaj tudi zategnjeni zlog — ik za djavni ali aktivni pomen

učenike); učencov število se je naraslo v vsakdanjih šolah za 2384, v nedeljskih pa za 1218. Verh tega je veliko število novih farnih šol v osnovi; tudi je že poskerbljeno, za neko število šol v duhovnijah, v katerih se ni po praviilih vredeniga nauka. Dalje je s pohvalo rečeno, de k takimu šolskimu napredovanju mnogo pripomorejo učeniški zbori in mnoge napravljene šolske bukvarnice. V spomin je vzeta tudi lepa edinost med duhovstvom in učenistvom in potrebna nasprotna pomoč k povzdigi keršanske olike. Pohvala je razodeta poslednjič tudi nad pomnoženim številam posebnih šolskih pospeševavcov itd.

Razgled po keršanskim svetu.

„Kat. list“ pravi, de so se imeli zagrebški kardinal in nadškof dans na pot v Rim podati, in de bodo popotvali skoz Ljubljano, Terst in Benetke. — V Levovu je 25. u. m. umerl. v. č. g. Jan. žl. Bohenski, posvečeni škof in veliki namestnik kardinala Levickiga, metropolita kat. rutenske velike škofije. — Sveti Oče Pij IX. so v 10 letih svojiga vladanja sv. cerkve že milijon in pet sto tavižent tolarjev iz svojiga lastniga vbogajme razdelili. — V Meranu je pred nekimi tedni rokodeljsk pomočnik v bolnišnici v katoliško cerkev prestopil, in od tega časa je zadovoljin in vesel, desiravno nima upanja ozdraveti: — znana reč je namreč, de v katoliški cerkvi je dobro umreti. — V Kazalvieri (Casalvieri) na Rimskim je neka 23 letna Katarina Fanelli že več let ljudi slepila s svojim lažnjivim razodenjem, prerokovanjem, zamaknjenjem, prikaznimi itd. Apostolski sedež pa je s svojo navadno previdnostjo nad to rečjo čul, in po razodetih slepilih je slepivka na 12 let v ječo obsojena. — V Tarnopolu v Galiciji so jezuiti v začetku šolskiga leta svoje sobivalise zopet v posest vzeli, šolo začeli in imajo v svojim plemeniskim konviktu že 30 učencov, tudi njih več iz slavnihi poljskih boljšakov (aristokratov). — Na Virtemberškim več duhovnov v zvezi z imenitnimi neduhovni neko pristavo z zemljišem napravlja za odreja zanemarjenih otrok, ktere vodstvo mislijo kakimu duhovskimu redu zročiti. — Tudi v Kolinu so sklenili, znamenje Marije Device neomadežane pred nadškofovim dvoram postaviti. — Kolinski kardinal in nadškof Geissel bo mende v Rim popotval, kjer se bo ravnalo za to, de bi se Duns Skotus (Doctor subtilis) za blaženiga razglasil. — Berlinski listi so v kratkim iz London-a to-le naznauovali: „Pri protestanskihi ljudéh se velika nejevolja vzbuduje zavoljo 10 letne deklice, Alice Race, ktere oče je bil protestant in po njegovi smerti je njena mati, katolikinja, svojo hčer iz protestanske rejenišnice vzela, de bi jo katoliško zredila. Protestanski vikši pa so hotli otroka prideržati in so to reč sodnii zročili, ktera je odločila, de postava nima pravice, materi iz verskih ozirov njeniga otroka odtegovati. Voss, Ztg. pristavi: „sodnijski sklep se mora vsakimu nepristranskimu natoren, človešk in praven zdeti, vender se ne manjka glasov (protestanskihi), ki terdijo, de bi se bila dala postava v prid protestanstva razlagati“. K temu pristavi „Kathol. Anzeiger v Berlinu: Tako izlaganje postave (ki jo tudi na Pruskim imamo) v prid protestanstva je bilo undan iz Neuzelle-a naznaujeno, kjer je bila neka mati v ravno taki primeri celo zaperta, — in ravno se sliši, de je prav v enakim naključji v Schwedt-u neka katoliška mati mogla na 3 dni iti v mestno ječo, in z njo tudi njeni še čisto majhni otroci, in sicer zato le: Stareji sinček je bil z dovoljenjem protestanskiga varha (irofa) v katoliško šolo dan, policija pa ga je iz katoliške šole vzela in v protestansko peljala, fant pa je sam od sebe zopet v katoliško šolo šel — zato so mogli v

ječo. Še celo učeniku katoliške šole neki žugajo, mu pravico učiti vzeti, ker je uni fant prvo noč, ko je bila njegova mati v ječi, pri družih otrocihi, ki so v šolski hiši prebivali, prenočevanja iskal in ga našel. — Take vojske večkrat imajo katoliške vdove med protestanti. — V Rim je prišel pred nekaj časam v. č. Bataillon, škof v Enos-u, (in part.) in apostolski namestnik srednje Avstralije, ki je že 20 let v tem kraji misijonar. On je to divje ljudstvo s tem pridobil, de se je njih navadam podvergel, k njih praznovanjem in zboram hodil, ter je vsako priložnost v to obračal, njih vraže in prazne in smešne sege razdirati. Poslednjič je prišel čas, de je poginilo seme, kakor v evangelii ženofovo zerno, ki ga je v posamskih shodih in družbah sejal. Ves otok Wallis je keršansk in gori v ljubezni do katoliške cerkve. Po 20letnim delu je hotel g. misijonar sad svoje delavnosti svetimu Očetu skazati, in je prišel s 3 mladenci od ondot v Rim, ktere je propagandi zročil, de bi se za duhovstvo izučili, ker le potem zamore v kakim kraji keršanstvo globoke korenine poginati, ko se začne domače duhovstvo odreja. Bili so ti mladenci 29. grud. tudi pred papeža z njih škofam vred pušeni, in so jim prinesli tudi darov iz svoje daljne domačije. Zročili so tudi sv. Očetu pismo v svojim domačinskim jeziku, v katerim med drugim pravijo: „O naš Oče Pij IX. daj nam misijonarjev, de gredo v našo ubogo domovino. Veliko lepiga smo vidili v Evropi, lepe hiše, lepe oblacila, dobriga živeža: ali tega ne želimo, zadovoljni smo s svojo revšino: dá naj se nam pa saj prava vera!“ itd. — Na Francoskim se močno razširja družba za posvečevanje dne Gospodoviga, k kterimu se tudi silo stari šalonski škof šteje. Unidan je nekimu prijatlu v cerkvi pokazal kamnito plošo, rekoč: „Tukaj je moj nadgrobnik, ki sim si ga dal sam napraviti; bogat sim bil, ko sim pred 30 leti škofijo nastopil, vender je to edini izdajik, ki sim si ga sam zase privolil: na ta kamen sim dal napis izsekati, kteriga saniga zelim na svojim grobu imeti“. Prijatelj se nagne in bere: „Spomni se, de dan Gospodov posvečuješ!“ — V Lo-sterithiel-u na Angleskim je nedavno vikari g. R. Howell v katoliško cerkev prestopil. On je imel upanje na višje stopnje priti v svoji prejšnji veri, vender ga vse to ni moglo zaderževati, de bi ne bil k nam prestopil, ko je spoznal, de je v zmoti. — V Jeruzalemu je letas število popotnikov toliko, de ni kam z njimi: do velike noči jih pričakujejo nad 10.000. Poslednjiga grudna je bil vkladni kamen za ondotno romarsko hišo položen, kteriga so poslali z Dunaja kardinal Rauscher in ima napis: Pius Peregrinantibus ex Imperio Austriae. MDCCCLVI. — V sveti zemlji je latinski patrijarh spet imenitno svetise pridobil za katolicane, namreč, tako imenovano duplino sv. Janeza kerstnika v pušavi. Ta duplina je na verhu sterne pečine hriba Juda ob terebitni dolini. Bila je nekdaj ondi cerkev, ki je pa razdjana; bister studenc iz nje izvira, ki je obsenečvan od šentjanževih drevés. V tih krajih je sv. Janez kerstnik naj več del svoje mladosti preživel, in v svojih odraslih letih pokoro oznaoval. Ze je družba Božjiga groba v Kolinu nekaj denara patrijarhu za olepsanje tega svetisa poslala. — V Hartumu je umerl kapucinar O. Just, apostolsk misijonar, ki se je gredé v misijon k g. Musaja-tu pri narodu Gala, med deževjem v Hartumu mudil. Merzlica ga je zmagala, ki je bila po deževji posebno huda. Tudi piše g. misijonar Gostner, de sta v listopadu šla nek francosk in drug grešk kuper skoz Korosko, ki sta v Nilovih slapovih pršla ob vse premoženje. Imela sta zraven družih dragotin tudi pitomiga nilskiga konja. Veči del slapovja sta bila že srečno prehodila, kar ladija na rob sredi vode treši in se razbije v taki naglici, de tudi zveri, ki je bila 3000 gold. vredna, nista mogla oteti, in sta komaj komaj svoje življenje unesla. Zgubila sta verh tega še 30 tavižent piastrov (3000 gold.) gotoviga denara. —

razločuje. Tudi saj nam ni znano, de bi kje na Slovenskim beseda učnik v rabi bila, in ako to ni, bi ne bilo prav, brez posebno tehnihi razlogov gladko in lahko besedo v manj blagoglasno spremenovati.

Lepši dom.

(na pokopališu.)

Vse tiho je, mir sladki tū kraljuje.
Serce nebrečno tū se vpoškoji;
Veliko sčer v tem kraji jih stanuje.
Al vsaki spehan v mali hiši spi.
Vse materno krilo v tamoto zdvilo.
Več solnce ne bo vam svetilo.

Ni treba, dragi, več vam zdihovati
Pod težo stisk, nesreč, ki nas težé
Ni treba se pred smertjo več vam bati
Prestali njeni srečno strah ste že.
Skoz groba tamote prišli ste v svetlote.
Kjer ognete lahko se zmote.

Ves prost je duh, mesó ga več ne moti.
Popustil v spanji v zemlje prahu ga;
Ker dokončal odločene je poti.
Počiva v postlji groba merzlga.
Megla se zgubila k' je duha mamila.
In smert ga verig je znebila.

Ne zapeljuje več ga poželjivost.
Svetá ne vabi več ga grešna slast;
Ne vleče več ga v brezno zapeljivost,
In več ne tare ga tamin oblast;
So strasti zdijvale, za večno nehale.
Ki pred so krog njega divjale.

O srečni kraj, kraj serčno zaželeni.
Al zame tud' prostora kaj imaš?
Med hribčki na tratici zeleni.
Tud meni enkrat hišico skopáš?
O daj obljubiti, de smel bodem priti
V naročji si tvojim počiti.

Že solnce se zapadu približuje.
Večerni nebes že se rumeni.
In kmalo zvezdic čeda razsvitluje
Neba širjave s svojim lučcami;
Po kratki pa noči dan lepsi napoči.
S tem nehajo časi tekoci.

Le kratka pot je, ki do groba pelje.
Ko kaplica na veji človek je;
Le naglo jenja svetno vse veselje.
In mala hišica se nam odpre.
Ze moči solzica, prijetlove lica.
In krije nas zemlje kupica.

„n. n. n.“

Drobtine.

Ne preklinjaj! — Tirolskim listam se iz Dunaja piše grozovitna dogodka. Na postaji železne ceste št. 92 je bil stražnik, ki ni maral ne za Boga ne za ljudi. Preklinjal in bogokletstva je govoril, kakor kje le satan sam. Za vsaki nič je velikrat strašne kletve bruhal zoper Boga. Vsakemu se je do njega studilo, nihče se mu ni brez sile blizal. Enkrat spet tako vdelujoč pri vratih sloni, — neprevidama pa omolkne in ves očerni! Kmalo pristopijo drugi gledat, kako de se več ne gane, in — bil je mertev. Oči so mu grozno ven šterlele, tudi jezik mu je iz ust molel! — Nihče ni hotel njegov naslednik biti, pripoveduje novi stražnik. Reče pa moja žena: Pojdi ti na postajo; ako je on klel, bova pa midva pridno molila, in mala njivica, ko jo bova dobro obdelovala, ne bo več osata rodila. In tako je bilo res itd.

Post pri nejeverskih Indijanih. Post ima tudi pri nejeverskih prebivavcih v Ameriki veliko veljavo, kakor piše angleški popotnik Schoolcraft. Zlasti ga imajo za dober pomoček k srečnimu izidu imenitnih del in početij. Vsak mladenec se potrdi za tek svojiga življenja z dolgim postom, — nekteri neki celih 7 dni čisto nič ne vžijejo. Po-

stijo se tudi v viksi starosti, zlasti vojvodi, preden gredo na vojsko. Spomladi pa imajo vesoljni post eniga celiga dne. Vsi so prepričani, de post je prav močno vseč najviksimu duhu, ki ga manitos imenujejo, pa tudi de moči in čednosti človeku obnovljuje. — Tedaj že zdrava pamet divjaka uči, de je post dobra reč.

Družba za kerševanje neverskih otrok. Ta družba šteje znamenito število rimskih gospá, in je bila l. 1847 vstanovljena in meri zlasti na Kitajsko. V pomoč služijo spreobrnjeni rojaki, kateri se v zdravilstvu podučijo, zlasti za otroke in potem z vsimi potrebami oskerbljeni od hiše do hiše med nejeverci hodijo. Kjer najdejo bolnih otrok, se v pomoč ponudijo, in uboge neverske matere rade zročujejo bolne otroke prijaznimu zdravniku. Ako se mu po sreči izide, de otroka ozdravi, ga previdnosti Božji zroči, kaj de bo z njim. Ako pa ni nobeniga upanja, ga ozdraviti, reče zdravnik vode prinesti in ga kersti ter sprejme v naročje katoliške cerkve. Na tako vižo je bilo l. 1855 samo v kineški okrajni Sučien 173,593 neverskih otrok ob smertni uri keršenih, ki zdaj v družbi angelov Boga hvallijo in pred njegovim tronam za svoje dobrotnike na zemlji prosijo.

Zet in tast.

Zet. Povedati vam moram, de z vašo hčerjo, ki ste mi jo v zakon dali, ni kar nič več rinjati. S svojo prepirljivostjo in svojoglavnostjo mi živi pekel v hiši dela.

Tast. Tako? Ali niste nič poskusil, de bi svojo ženo zmodril?

Zet. Vse sim skušal, z dobrim, s hudim, — nič ni pomagalo.

Tast. Tako! Zdaj pa povejte moji hčeri, kar je moja misel in moj svet: „Ako se precej ne poboljša in le še enkrat k kaki pritožbi priložnost dá, kratko in malo po moji smerti ne vinarja za menoj ne dobi, — ločil jo bom iz dedišine!“

Zet. Čez 8 dni spet pride in tast ga vpraša: „No kako je, se je moja hči poboljšala?“ — Zet: „Vaša hči je kakor angele, ne vošim si boljši žene. Odkar ste bili tisto zažugali, živim kakor v nebesih.“ (Schtzg.)

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Ternovska predmestna fara brat. denara 64 gold. — Jernej Kralič 4 gold. — G. L. Stupica 5 gold. —

Za indijanski misijon:

G. L. Stupica 5 gold. — G. K. Fabiani 2 gold. —

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Iz Noviga mesta 2 gold. —

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii. Duhovnijski namestnik v Dolih, g. Jož. Malič, je imenovan lokalist v Češnicah; Dole so tedaj od 19. t. m. razpisane in prošnje zanje se do v. č. novomeškega koleg. kapitelna po navadi oddajajo. G. Fr. Strojín, kapl. pri stari fari v Loki, pride za lokalista v Hotič. — Lokalija Koroška Bela je 15. t. m. razpisana, za katero se prošnje do slav. posestva Blejske grajšine po navadi oddajajo; — ravno tako Žalna, za katero se ravna prošnje do vis. c. k. krajske vladije. —

V goriški nadškofii. 9. t. m. je umerl fajmošter Kriškig. Jož. Slejko v 80. letu svoje starosti in 56. mašništva. Oskerbni je imenovan pomočnik rajnceiga, g. Mat. Leskovic. Patron izpraznjene fare so Ipavski dekan. — G. Jernej Bugatto gre iz Čopriža v Turjak.